

DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT

Rundskriv

Kommunene
Fylkeskommunene
Fylkesmennene
Private skoler med godkjenning etter opplæringsloven
Privatskoleorganisasjonene
Utdanningsdirektoratet
KS

Nr.	Vår ref	Dato
F-02-12	12/203	25.06.2012

Informasjon om endringer i opplæringsloven og privatskoleloven (undervisningskompetanse m.m.)

Stortinget vedtok 12. juni 2012 endringer i opplæringsloven og privatskoleloven. Ved kongelig resolusjon 20. juni 2012 ble Stortingets vedtak sanksjonert. Det vises til [Prop. 84 L \(2011-2012\)](#), [Innst. 321 L \(2011-2012\)](#) og [Lovvedtak 64 \(2011-2012\)](#) som kan leses på www.stortinget.no og [lov om endringer i opplæringslova og privatskolelova 22. juni 2012 nr 53](#) som kan leses på www.lovdatab.no.

Lovendringene trer i kraft 1. august 2012 med unntak av bestemmelsene i pkt 5 nedenfor som trer i kraft 1. juli 2012, og bestemmelsene i pkt 1 og 2 som trer i kraft 1. januar 2014.

Departementet gir i dette rundskrivet en kort redegjørelse for hovedinnholdet i endringene.

1. Krav om relevant kompetanse i undervisningsfag

Det blir fra 1. januar 2014 innført krav om relevant kompetanse i undervisningsfag. Dette kommer som et tillegg til dagens kompetansekrav som er knyttet til selve ansettelsen, og innebærer at en lærer må ha relevant fagkompetanse for å kunne undervise i de enkelte fag.

De konkrete kravene til fagkompetanse vil bli regulert i forskrift som først skal ut på høring. Utdanningsdirektoratet, www.udir.no, vil sende utkast til forskrifter på høring og senere gi informasjon om fastsatte forskrifter. I lovproposisjonen er det imidlertid

gitt signaler om innholdet i forslaget til forskrift. For barnetrinnet varsles i proposisjonen at det skal sendes på høring krav om 30 studiepoeng for å undervise i norsk/samisk og matematikk, for ungdomstrinnet 60 studiepoeng for å undervise i norsk/samisk, matematikk og engelsk og 30 for å undervise i de fleste andre fag, og for videregående varsles krav om 60 studiepoeng for å undervise i de fleste fag.

Kravene henger sammen med de to nye grunnskolelærerutdanningene som ble innført fra høsten 2010 for å gi lærerne en bedre og mer spesialisert faglig og pedagogisk kompetanse for å undervise på årstrinnene 1-7 eller 5-10.

Det nye kravet for å undervise gjelder ikke dem som oppnår tilstrekkelig kompetanse til å bli tilsatt i undervisningsstilling *før* det nye kravet trer i kraft (dvs før 1. januar 2014), og heller ikke for midlertidig tilsatte og tilsatte på vilkår. Skolen/kommunen får adgang til å fravike reglene dersom det er nødvendig ved små ungdomsskoler. Dette fordi de pga størrelsen lett vil få problemer med å ha en slik sammensatt stab at kravene kan oppfylles i alle fag. Det vil også være adgang til å fravike kravene for enkeltlærere ved andre skoler dersom virksomheten/kommunen ikke har nok kvalifiserte lærere, dette må skje etter en konkret vurdering for hvert skoleår. Ved vedtak om spesialundervisning vil det være anledning til å gjøre unntak fra kravet dersom en konkret vurdering av eleven og den spesialundervisningen som skal gis, tilsier dette.

2. Tilsetting på vilkår

Det åpnes fra 1. januar 2014 for at det generelt i undervisningstillinger kan tilsettes på vilkår om at påbegynt utdanning fullføres. Forutsetningen for slik tilsetting er at det ikke er søkere som oppfyller kompetansekravene og at den som skal tilsettes er i gang med relevant utdanning. I dag er det kun adgang til dette på visse vilkår for lærere som skal tilsettes for å undervise i yrkesfag eller morsmål.

3. Innføringstilbud for nyankomne minoritetsspråklige elever

Nyankomne minoritetsspråklige elever skal kunne gå i særskilt organiserte innføringstilbud og skoleeier skal ha mulighet til å organisere et slikt tilbud for elever. Formålet med slike innføringstilbud er å lære eleven tilstrekkelig norsk til å kunne få utbytte av ordinær opplæring.

Tilbudet skal gis den enkelte elev der dette ansees å være til det beste for eleven og der eleven og de foresatte ønsker det. Det skal også være tidsbegrenset – maksimalt 2 år til sammen, men slik at vedtak kan fattes for 1 år av gangen. Denne tidsgrensen er satt for at elevene kan få være i innføringstilbudet så lenge de trenger det, samtidig som de av hensyn til inkludering i fellesskolen og integrering generelt ikke blir lenger enn det som er nødvendig.

Dette innføringstilbudet er en del av tilbudet på videregående opplæring. Elevene vil dermed komme i gang med det de skal lære på videregående, og det vil være mulig med en gradvis overgang til ordinær opplæring. Elevene vil ha ordinære rettigheter etter opplæringsloven, som rett til spesialundervisning og skyss. Elevene på slike tilbud

vil også som oftest oppfylle vilkårene for å ha rett til inntil 2 år ekstra i videregående opplæring, dvs at de i praksis for eksempel kan ta vg1 over 2 år.

4. Opplæring ved behov for alternativ og supplerende kommunikasjon (ASK)

Det er innført en egen bestemmelse i opplæringsloven om opplæring ved behov for alternativ og supplerende kommunikasjon (ASK). Dette gjelder elever som helt eller delvis mangler tale og som derfor har behov for å kunne uttrykke seg gjennom alternative og supplerende uttrykksformer. Denne elevgruppen skal få benytte egnede kommunikasjonsformer og nødvendige kommunikasjonsmidler i opplæringen. Videre understrekes at dersom slike elever har krav på spesialundervisning skal dette inkludere nødvendig bruk av alternativ og supplerende kommunikasjon. Disse rettighetene er ikke nye fordi dette allerede kan utledes av bestemmelsene i opplæringsloven om tilpasset opplæring og spesialundervisning, men den nye bestemmelsen tydeliggjør rettighetene og behovet for denne elevgruppen. Dette vil kunne bidra til at flere får det de har rett til og behov for.

5. Private skoler som tilbyr opplæring i små og verneverdige fag

Det er gjort en endring i privatskoleloven hvor det åpnes for å godkjenne private skoler som gir videregående opplæring i små og verneverdige håndverksfag. Dette som en del av det å ta vare på og videreføre tradisjonelle håndverksfag. Dette skal fortsatt være et offentlig ansvar og oppgave, men som et begrenset supplement kan de private tilbudene spille en viktig rolle. Det totale opplæringstilbudet i små og verneverdige fag bør til enhver tid speile behovet for nye utøvere i faget.

Med hilsen

Erik Saglie (e.f.)
avdelingsdirektør

Susanne Rynning Moshuus
seniorrådgiver